

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2019. február 7.*

„Előzetes döntéshozatal – Szállítás – Közúti szállítás – 561/2006/EK rendelet – 165/2014/EU rendelet – Menetíró készülék használatának kötelezettsége – Eltérés az élő állatoknak a gazdaságokból a helyi piacokra és fordítva, vagy a piacokról a helyi vágóhídra történő szállításához használt járművek tekintetében”

A C-231/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Oldenburg (oldenburgi regionális felsőbbbíróság, Németország) a Bírósághoz 2018. április 3-án érkezett, 2018. március 5-i határozatával terjesztett elő az

NK

ellen folytatott,

a **Staatsanwaltschaft Oldenburg**,

a **Staatliches Gewerbeaufsichtsamt Oldenburg** részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, C. G. Fernlund és L. S. Rossi (előadó) bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a norvég kormány képviseletében E. Sawkins Eikeland, K. H. Aarvik és C. Anker, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében B. Eggers és J. Hottiaux, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2014. L 60., 1. o.) módosított, a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2006. L 102., 1. o.; a továbbiakban: 561/2006 rendelet) 13. cikke (1) bekezdése p) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az NK-val, Alsó-Szászországban (Németország) letelepedett élőállat-nagykereskedővel szemben azon okból indított eljárás keretében terjesztették elő, hogy egyik gépjárművezetője számára engedélyezte, hogy járművezetői kártya nélkül szállítsa az állatokat a mezőgazdasági üzemből közvetlenül a vágóhídra.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az 561/2006 rendelet 1. cikke ekképp rendelkezik:

„Ez a rendelet a közúti személy- és áruszállítást végző járművezetőkre vonatkozó vezetési időkkel, szünetekkel és pihenőidőkkel kapcsolatos szabályokat állapít meg a szárazföldi szállítási módok közötti verseny feltételeinek harmonizálása érdekében, különös tekintettel a közúti szektorra, valamint a munkakörülmények és a közúti biztonság javítására. [...]”
- 4 E rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja kimondja:

„Ez a rendelet a közúti szállításra vonatkozik:

 - a) áruszállítás esetében, ha a jármű megengedett legnagyobb össztömege pótkocsival vagy félpótkocsival meghaladja a 3,5 tonnát [...]”
- 5 Az említett rendelet 13. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Amennyiben ez az 1. cikkben szereplő célokat nem sérti, a tagállamok az 5–9. cikkel kapcsolatban a saját területükön [...] kivételeket engedélyezhetnek – amelyeket egyéni feltételekhez köthetnek –, a következő járművekkel történő szállítás esetében:

[...]

 - p) az élő állatoknak a gazdaságokból a helyi piacokra és fordítva, vagy a piacokról a helyi vágóhídra legfeljebb 100 km-es sugarú körben történő szállításához használt járművek.”
- 6 A 165/2014 rendelet többek között a közúti közlekedésben használt menetíró készülékek kialakítására, beépítésére, használatára, tesztelésére és ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségeket és követelményeket rögzíti.
- 7 E rendelet (3) preambulumbekkezdése kimondja:

„Bizonyos járművek mentesülnek az [561/2006] rendelet rendelkezései alól. A koherencia biztosítása érdekében lehetőséget kell teremteni arra, hogy ezek a járművek ne tartozzanak e rendelet hatálya alá.”

8 A 165/2014 rendelet 2. cikkének (2) bekezdése előírja:

„Az (1) bekezdésben szereplő fogalommeghatározásokon kívül e rendelet alkalmazásában:

a) »menetíró készülék« vagy »adatrögzítő készülék«: közúti járműbe történő beépítésre szánt készülék, amely a 4. cikk (3) bekezdésének megfelelően automatikusan vagy félautomatikusan megjeleníti, rögzíti, kinyomtatja, tárolja és kiadja e járművek mozgásának – többek között azok sebességének – és vezetőik bizonyos munkaszakaszainak adatait;

[...]

d) »tachográf-kártya«: a menetíró készülékkel történő használatra szánt intelligens kártya, amely lehetővé teszi a kártyatulajdonos menetíró készülék általi azonosítását, valamint az adatátvitelt és -tárolást;

[...]

f) »járművezetői kártya«: egy tagállam hatóságai által egy adott járművezető részére kiállított tachográf-kártya, amely azonosítja a járművezetőt, és lehetővé teszi a járművezető tevékenységére vonatkozó adatok tárolását;

[...]”

9 E rendelet 3. cikk (2) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A tagállamok mentesíthetik az [561/2006] rendelet 13. cikke (1) és (3) bekezdésében említett járműveket e rendelet alkalmazása alól.”

A német jog

10 A Fahrpersonalgesetz (a közúti szállításban részt vevő személyzetre vonatkozó törvény) 8. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) Szabálysértést követ el, aki szándékosan vagy gondatlanul megsérti

1. vállalkozóként

[...]

b) az 165/2014 [...] rendelet bármely rendelkezését [...]

(2) A szabálysértés az (1) bekezdés 1. és 3. pontja esetében 30 000 euróig [...] terjedő bírsággal sújtható.”

11 A Fahrpersonalgesetz (a közúti szállításban részt vevő személyzetre vonatkozó törvény) 18. cikke (1) bekezdésének 16. pontja előírja:

„(1) Az [561/2006 rendelet] 13. cikkének (1) bekezdése és a [165/2014 rendelet] 3. cikkének (2) bekezdése szerint [...] a következő járműkategóriákat kiveszik az [561/2006 rendelet] 5–9. cikkének és a [165/2014 rendelet] hatálya alól:

[...]

16. Az élő állatoknak a gazdaságokból a helyi piacokra és fordítva, vagy a piacokról a helyi vágóhídra a vállalkozás telephelyétől számított legfeljebb 100 km-es sugarú körben történő szállításához használt járművek.”
- 12 A közúti szállításban részt vevő személyzetre vonatkozó rendelet 23. cikke (1) bekezdésének 2. pontja előírja:
- „(1) A közúti szállításban részt vevő személyzetre vonatkozó rendelet 8. cikke (1) bekezdésének 1. pontja b) alpontja értelmében vett szabálysértést követ el, aki vállalkozóként megsérti a [165/2014 rendeletet], amennyiben szándékosan vagy gondatlanul
- [...]
2. nem biztosítja a menetíró készülék megfelelő működését, vagy a menetíró készülék, a járművezetői kártya vagy az adatrögzítő lap rendeltetésszerű használatát [...].”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 13 NK Alsó-Szászországban letelepedett élőállat-nagykereskedő, aki a tenyésztőktől felvásárolja az élő állatokat, majd azokat vágóhídra szállítja, és ott tovább értékesíti.
- 14 2016 novemberében NK hízósertéseket vásárolt egy Cloppenburg (Alsó-Szászország) környéki tenyésztőtől, majd azokat az egyik élőállat-szállító járművével a mezőgazdasági üzemből a vágóhídra szállította. Egy közúti ellenőrzés alkalmával megállapítást nyert, hogy a jármű vezetője nem illesztette be járművezetői kártyáját. A közúti szállításban részt vevő személyekre vonatkozó törvény és rendelet értelmében NK-t 750 euró pénzbírság megfizetésére kötelezték, mivel egy útszakasz megtételét vezető kártya nélkül engedélyezte és rendelte el, amely pénzbírságot az Amtsgericht Oldenburg (oldenburgi helyi bíróság, Németország) helyben hagyta.
- 15 NK e határozattal szemben keresetet nyújtott be az Oberlandesgericht Oldenburghoz (oldenburgi regionális felsőbíróság, Németország) az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában előírt kivételre hivatkozva, amelyre a 165/2014 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése utal, és amelyet a közúti szállításban részt vevő személyekre vonatkozó rendelet 18. cikke (1) bekezdésének 16. pontja ültetett át a német jogba.
- 16 Mivel úgy ítélte meg, hogy a „piacnak” az 561/2006 rendelet értelmében vett fogalma nem egyértelmű, az Oberlandesgericht Oldenburg (oldenburgi regionális felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Hivatkozhat e az [561/2006 rendelet] 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában meghatározott kivételre – »az élő állatoknak a gazdaságokból a helyi piacokra és fordítva, vagy a piacokról a helyi vágóhídra legfeljebb 100 km-es sugarú körben történő szállításához használt járművek« – az az élőállat-nagykereskedő, aki mezőgazdasági üzemtől élő állatokat vásárol, és azokat a 100 km távolságra lévő vágóhídra szállítja, ahol azokat eladja, tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági üzemtől való vásárlás esetén e rendelkezés értelmében vett »piacról« van szó, vagy hogy az állatkereskedelemmel foglalkozó vállalkozást magát kell »piacnak« tekinteni?

Amennyiben nem az e rendelkezés értelmében vett »piacról« van szó:

Hivatkozhat-e az említett rendelkezés megfelelő alkalmazása esetén e kivételre az az élőállat-nagykereskedő, aki mezőgazdasági üzemtől élő állatokat vásárol, és azokat a 100 km távolságra lévő vágóhídra szállítja, ahol azokat eladja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 17 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a „piacnak” az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában szereplő fogalmát, hogy az az élőállat-nagykereskedő és az állattenyésztő között létrejött ügyletet, valamint magát az élőállat-nagykereskedőt egyaránt jelöli, vagy pedig az e rendelkezésben előírt eltérés kiterjeszthető-e az élő állatokat a gazdaságokból a helyi vágóhidákra szállító járművekre.
- 18 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy – többek között – az 561/2006 rendelet 1. cikke értelmében e rendelet célja a közúti szektor tekintetében a verseny feltételeinek harmonizálása, valamint a munkakörülmények és a közúti biztonság javítása, amely célok többek között abban a kötelezettségben fejeződnek ki, hogy a közúti szállítójárműveket főszabály szerint elismert menetíró készülékkel kell felszerelni, amely lehetővé teszi a járművezetők vezetési és pihenőidejére vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzését (2014. március 13-i A. Karuse ítélet, C-222/12, EU:C:2014:142, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 19 A 165/2014 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok mindazonáltal mentesíthetik a menetíró készülék beépítése és/vagy használata alól a – többek között – az 561/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében felsorolt járműveket, köztük az e rendelkezés p) pontjában szereplőket, vagyis „az élő állatoknak a gazdaságokból a helyi piacokra és fordítva, vagy a piacról a helyi vágóhidra legfeljebb 100 km-es sugarú körben történő szállításához használt járműveket”.
- 20 Mivel a Németországi Szövetségi Köztársaság élt a 165/2014 rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel, az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában előírt eltérés terjedelmét kell tehát meghatározni.
- 21 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdése p) pontjának alkalmazási feltételeit mint az e rendelet 5–9. cikkétől való eltérést, szigorúan kell értelmezni (lásd analógia útján az említett rendelet 13. cikke (1) bekezdésének d) pontját illetően: 2011. július 28-i Seeger ítélet, C-554/09, EU:C:2011:523, 33. pont). Egyébiránt ezen eltérés hatályát a szóban forgó szabályozás célkitűzéseinek fényében kell meghatározni (lásd ebben az értelemben: 2014. március 13-i A. Karuse ítélet, C-222/12, EU:C:2014:142, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 22 Az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdése p) pontjának megfogalmazását illetően meg kell állapítani, hogy ez a rendelkezés nem a „piacok” általános fogalmára vonatkozik, hanem a „helyi piacok” sajátosabb fogalmára. Márpedig e fogalom semmiféle kétséget nem hagy azon tényt illetően, hogy az említett rendelkezésben szereplő eltérés az élőállat-szállítmány kiindulási és rendeltetési helyétől függően került megfogalmazásra, mivel a gazdaságok semmiképp nem téveszthetők össze az állatok „helyi piacaival”. Hasonlóképpen, a „helyi” melléknévből szükségszerűen az következik, hogy a szóban forgó „piacok” nem azon ügyletek tényleges megvalósítását jelentik, amelyek tárgya az élőállat-szállítmány, tekintet nélkül ezen ügyletek környezetére, hanem pontosan meghatározott helyeket jelentenek, amelyek eltérnek az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában meghatározott földrajzi körzeten belül található mezőgazdasági üzemektől vagy gazdaságoktól, illetve helyi vágóhidaktól.
- 23 Következésképpen – szemben azzal, amit a norvég kormány állít írásbeli észrevételeiben – az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdése p) pontjának megfogalmazásából az tűnik ki, hogy a „helyi piac” nem téveszthető össze egy gazdaság vagy mezőgazdasági üzem székhelyével, ami kizárja, hogy az élő állatokat az élőállat-nagykereskedő e gazdaságból vagy mezőgazdasági üzemből közvetlenül a helyi vágóhidra szállítsa.
- 24 Az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdése p) pontjának ellenkező értelmezése e rendelkezés, valamint az említett rendelet célkitűzéseit is sértené.

- 25 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint azt a Bíróság a is megállapította a menetíró készülék kötelező használatát illetően, amelyet az 1977. december 12-i 2827/77/EGK tanácsi rendelettel (HL 1977. L 334., 1. o.) módosított, a közúti fuvarozáshoz kapcsolódó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló, 1969. március 25-i 543/69/EGK tanácsi rendelet (HL 1969. L 77., 49. o.; a továbbiakban: 543/69 rendelet) 14a. cikke (2) bekezdésének c) pontja ír elő, amely rendelkezés lényegében az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjához hasonlóan került megfogalmazásra – ezen eltérés célja a kereskedelmi jellegű tevékenységek elősegítése, amelyek elsőbbséget élveznek magával a szállítással szemben, csak a rövid távú fuvarokra vonatkozhat, amelyeket az egyes mezőgazdasági üzemek érdekében végeznek, ily módon megfelelően ezen üzemeknek az ellátásukra és a termékeik értékesítésére vonatkozó szokásos szükségleteinek (1985. március 28-i Hackett és társai ítélet, 91/84 és 92/84, EU:C:1985:153, 16. és 19. pont).
- 26 A Bíróság e célkitűzésre figyelemmel zárta ki azt, hogy az 543/69 rendelet 14a. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő eltérés azon szállításokra is kiterjedjen, amelyek a megtett távolságot, az alkalmazott járművek teljesítményét és kihasználtságuk intenzitását illetően pontosan azokat a jellemzőket mutatják, amelyek a menetíró készülék használatának általánossá tételét igazolták, és amelyek a járművek és vezetőik túlzott kihasználásának kockázatát jelentik, a szállítási dolgozók szociális védelmét, a közúti biztonságot, valamint az egészséges versenyfeltételeknek az érintett ágazatban történő fenntartását érintő valamennyi nem kívánatos következménnyel együtt (1985. március 28-i Hackett és társai ítélet, 91/84 és 92/84, EU:C:1985:153, 21. pont).
- 27 Nem vitatott, hogy az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában szereplő eltérés az 543/69 rendelet 14a. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt eltéréssel szemben egy további feltételt is tartalmaz, amely azon távolságra vonatkozik, amelyen belül azt alkalmazni kell.
- 28 Mindazonáltal olyan tág értelmezést adni az említett eltérésnek, hogy az lehetővé tegye, hogy a gazdaságból közvetlenül a helyi vágóhidakra élő állatokat szállító járművek mentesüljenek a menetíró készülék használata alól, azzal a kockázattal járna, hogy arra ösztönöznék a gazdasági szereplőket, például az élőállat-nagykereskedőket, hogy mértéken felül kihasználják a nagyteljesítményű járműveket, amelyek minden nap, több órán keresztül és megszakítás nélkül szállítanak a különböző gazdaságokból származó élő állatokat a helyi vágóhidakra, többek között az 561/2006 rendelet által követett, a járművezetők szociális védelmére és a közúti biztonságra irányuló célkitűzésekkel ellentétben. Amint arra egyébként az Európai Bizottság is hivatkozott írásbeli észrevételeiben, e kockázat megvalósulása annál is inkább valószínű, ha – mint az alapügyben is – az érintett régióban jelentős számú állattenyésztő gazdaság és húsipari feldolgozó üzem található.
- 29 Ezt az értelmezést nem cáfolják meg a norvég kormány érvei, amelyek egyfelől azon a körülményen alapulnak, hogy a tagállamokban egyenletesen csökken a helyi élőállat-piacok száma, ami az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában szereplő eltérés rugalmasabb értelmezését teszi szükségessé, másfelől pedig az állatok egészségének és jólétének tiszteletben tartásán, amit jobban lehetne biztosítani, ha az állatokat a gazdaságokból közvetlenül a vágóhidakra szállíthatnák.
- 30 Az első érvet illetően, még azt feltételezve is, hogy bizonyítást nyerne, hogy az élő állatok helyi piacainak száma – akár jelentősen – csökkent a tagállamokban, a Bizottsággal egyetértve elegendő annak megemlítése, hogy az uniós jogalkotó már elutasította a Bizottság azon javaslatát, amely az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában foglalt eltérés rugalmasá tételére irányult. Ráadásul az uniós jogalkotó a 165/2014 rendelet elfogadásával csak arra szorítkozott, hogy az 50 km-es távolságot 100 km-re növelje, anélkül hogy ezen okból törölte volna a „helyi piacok” kifejezést.
- 31 A második érvet illetően, bár az állatok egészségének és jólétének tiszteletben tartása nem szerepel az 561/2006 rendelet által követett célkitűzések között, a norvég kormány álláspontjával szemben egyáltalán nem zárható ki, hogy ez a követelmény összeegyeztethető e célkitűzésekkel. A naponta és megszakítás nélkül több mezőgazdasági üzemből egy vagy több helyi vágóhídra élő állatokat szállító

járművek túlzott kihasználtsága ugyanis nem csak a járművezetők munkakörülményeit érintheti és a közúti biztonságot veszélyeztetheti, azt igazolva, hogy az ilyen járműveknek menetíró készüléket kell használniuk, hanem hátrányos következményeket is gyakorolhat ezen állatok egészségére és jólétére.

- 32 Ebből az következik, hogy az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „helyi piacoknak” az 561/2006 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nem jelölheti sem az élőállat-nagykereskedő és az állattenyésztő között létrejött ügyletet, sem magát az élőállat-nagykereskedőt, ily módon az e rendelkezésben előírt eltérés nem terjeszthető ki az élő állatokat a gazdaságokból közvetlenül a helyi vágóhidakra szállító járművekre.

A költségekről

- 33 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A „helyi piacoknak” a 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nem jelölheti sem az élőállat-nagykereskedő és az állattenyésztő között létrejött ügyletet, sem magát az élőállat-nagykereskedőt, ily módon az e rendelkezésben előírt eltérés nem terjeszthető ki az élő állatokat a gazdaságokból közvetlenül a helyi vágóhidakra szállító járművekre.

Aláírások